

A város ellátásáért Tanácsstag-beszámolóik után

Szakcsoportok a Szeged és Vidéke ÁFÉSZ-nél

Napjainkban egyre többen választják időtöltésül a kertészkedést, és az állattenyésztést. Szegeden és környékén mind a kettőnek nagy hagyományai vannak. Erre építettek a Szeged és Vidéke ÁFÉSZ-nél, amikor megszervezték a termelői szakcsoportokat. Ezek a közösségek segítenek összehangolni a kertészkedéssel és az állattartással foglalkozók munkáját, s hozzájárulnak ahhoz, hogy a termelés igazodjon a piaci igényekhez.

Az ÁFÉSZ körülbelül 12 ezer tagot számlál, közülük 1700-an a termelői szakcsoportokba is beléptek. Szegeden és a környező településeken összesen hat állattenyésztő és hét növénytermesztő csoport működik. Ezek irányításában a termelés és az értékesítés szervezése a legfontosabb feladat. Algyőn, Gyálaréten, Kiskundorozmán, Tápén és Szőregen nem ritkák az olyan összejövetelek, amelyeken a tagok szaktanácsadó jelenlétében vitatják meg a a legidősebb tennivalókat. Tenyészállatokat és szaporító anyagot is kapnak a szakcsoportok, hogy munkájuk eredményesebb legyen. Ahol működik szakcsoport, ott magától értetődően felvásárlóhely is van. Így a termelőknek általában nem kell nagyobb távolságra vinni az eladásra szánt állatokat, a zöldséget s a gyümölcsöt. Néhol a korszerűbb termeléshez nélkülözhetetlen, ám eléggé költséges munkaeszközöket, például a permetezőkészülékeket is közösen vásárolják meg.

A szervezett háztáji állattenyésztés és a növénytermesztés nemcsak a termelőknek, hanem az ÁFÉSZ-nek is hasznos, hiszen értékesítheti a húst, a tojást, a zöldséget és a gyümölcsöt. A sertésenyésztők tavaly 7400 mázsa sertést adtak el. Ennek jelentős része került az ÁFÉSZ saját vágóhídjára, majd tokehus és hűskészítmény formájában javította az ellátást.

Kisállattenyésztéssel is foglalkoznak a szakcsoportok. Nyúlból, galambból több ezer darabot szállítanak külföldre, bár az utóbbinak korántsem könnyű piacot találni.

A baromfitenyésztőknek Bábólnáról szereztek be kitűnő tulajdonságokkal rendelkező Tetra-S tojójércéket. Ennek eredményeként szépen nőtt a tojástermelés. Igaz, a ház körül kapirgáló tyúkok is évente 1 millió tojást „ajándékoznak” gazdáiknak, akik ezt maradéktalanul az ÁFÉSZ üzleteibe viszik.

Úgy tűnik, különleges és nem túl jellemző a méhészszerkesztő, pedig egyáltalán nem lebecsülendő a méhészkedés, hiszen évente 1200 mázsa mézet juttat a fogyasztóknak. A szakcsoportokon belül közösen van-

doroltatják a méhcsaládokat. S a méhészek között is jó az összetartás.

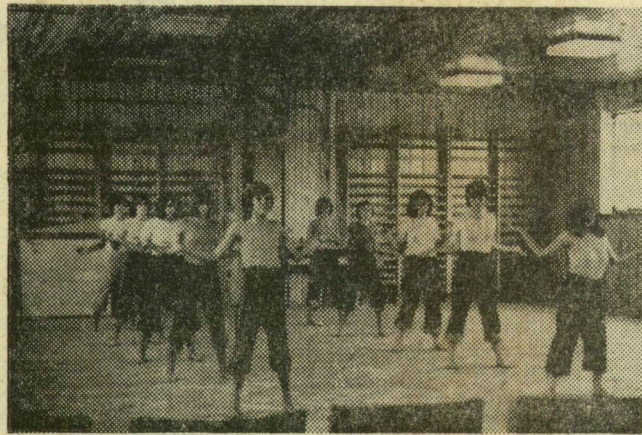
Rendkívül szerteágazó a zöldségtermesztés. Az idén nem kedvezett az időjárás, de így is három és fél millió forint értékű árut szállítottak a boltoknak. További kétmillió forintot érő zöldség a tevéasariótelepekről került a kereskedelembe, s ennek nagy része ugyan csak a szakcsoportok munkáját dicséri. A legnagyobb felvásárlóval, a ZÖLDERT-tel gyakran kötnek szerződést a termelők. Régi gond, hogy alacsonynak találják a felvásárlási árakat, némileg ezen is segíthetnek az ÁFÉSZ szaktanácsadói azzal, hogy szakszerűbb, és gazdaságosabb termelésre ösztönzik a szakcsoportokat.

J. E.

Tornaterem Forráskúton

Hogyan lehet tornatermet építeni kevés pénzből, de sok ötleettel és önkéntes munkavállalással? A recept elmondására megyénkben most legilletékesebbek a forráskútiai.

Az avatásra tegnap délelőtt került sor. A megyei tanács 910 ezer forinttal járult a megvalósuláshoz, a megyei testnevelési és sporthivatal 40 ezer forinttal, a forráskúti Haladás Tsz 1500 társadalmi munkaórával és 20 ezer forint értékű homokkal. Dolgoztak itt szülők és gyerekek közel 2 ezer 200 társadalmi munkaórában, segített az Üllés és Vidéke ÁFÉSZ néhány brigádja és még hosszasan lehetne sorolni, melyik szocialista brigád mit végzett. A tornatermet Juratovics Aladár országgyűlési képviselő avatta fel tegnap.

Figyelni a rendellenességekre

Befejeződött az ortopéd-vándorgyűlés

Tegnap, szombaton délnél befejeződött a Magyar Ortopéd Társaság idei vándorgyűlése, melyet Szegeden, az MTA Biológiai Központjában rendeztek meg. Összesen 135 előadás hangzott el s a vendégek kerekasztal-beszélgetéseken, filmvetítéseken is részt vettek. A biológiai központ előcsarnokában nagyszabású műszerkiállítást is rendeztek, ahol a Gyógyászati Segédeszközök Gyára mellett nyolc külföldi cég vonultatta fel korszerű ortopédműszereit, gyógyászati eszközeit. A vándorgyűléshez kapcsolódott a gyógytornászok konferenciája is, amelynek keretében húsz előadást tartottak meg.

Dr. Glauber Andor egyetemi tanárt, a Magyar Ortopéd Társaság elnökét kérdeztük meg a háromnapos tudományos program eredményeiről, tapasztalatairól.

— Hogy három nap alatt éppen azok a témák szerepeltek a vándorgyűlés napirendjén, amelyek elsősorban a genetikai jellegű ártalmakkal foglalkoztak, azokat, mint minden kongresszus tematikáját, a gyakorlati tapasztalatok szükségességére határozta meg. Olyan új megoldások keresése, amelyek a mind gyakrabban elő-

forduló, születési rendellenességekből adódó deformációk megelőzésére, illetve gyógyítására ösztönzik a kutatókat. (Egyébként az első nap legelső előadását éppen dr. Czeizel Endre, az ismert genetikus tartotta, a végtárgrendellenességek genetikájáról.) Az előadások elsősorban arról szóltak, melyek lehetnek azok a veszélyek, amik a különféle torzulásokat létrehozhatják. Eppen ezért rendkívül fontos az utódtervezésekor a genetikai tanácsadás és a családi anamnézis, az öröklődés folyamatának ismerete. Mert legyen bármilyen áldásos is a fogamzásszabályozás, ha ezt megfelelő kontroll nélkül végzik, nagyban oka lehet többféle deformációnak. A vándorgyűlés egyik legnagyobb eredményének számít, hogy talán sikerült a figyelmet erre a nagy jelentőségű tényre irányítani. A végtárg- és gerincfejlődési rendellenességeknek, a térdízület különféle degeneratív betegségeinek, tehát a tanácskozással legfontosabban tárgyalt témáknál a gyógytornászok konferenciája is roppant jelentőségű volt. Hiszen ő az ortopédusok legközelebbi munkatársai, akik a műtét előtt és után egyaránt képesek arra, hogy

a mozgásnak, a testtartásnak különféle funkcióit biztosítsák. Természetesen alapvető kapcsolata van az ortopédiának a baleseti sebészettel, a traumatológiával is, hiszen ortopédiai szemlélet nélkül ez a munka nem végezhető. A traumatológiai sérüléseknek mintegy 70–80 százaléka a tartó és mozgató szervrendszeret érinti. Az ortopédiának tehát a betegség minden fázisával foglalkoznia kell, a két tudományág pedig végső soron egymástól nem választható el, egybe- folyik. Nagyon fontos így az együttes, csoportos munka, mert sem az ortopédiát, sem a baleseti sebészetet, mint tudományos diszciplínát, nyilvánvalóan nem uralhatja csupán egyetlen ember. Általában úgy gondolom, a háromnapos vándorgyűlés alapján demonstratív jellegű volt: a mozgásszervi megbetegedésekkel kapcsolatos gyógymódok, valamint a gyógyítás technikai eszközeinek, körülményeinek fontos-ságára hívta fel a figyelmet.

Reméljük, hogy dr. Glauber Andor szavai a jövőben Szegeden is segítenek, további lendületet adnak a gyógyítás, az egészségügy e területének.

Interjú dr. Csikós Ferencsel

Az idei tanácsstagbeszámolókat igen nagy érdeklődés kísérte Szegeden. A tanácsnál részben megtörtént, részben folyik a lakossággal való találkozás e fontos fórumain elhangzott kérdések, javaslatok, kezdeményezések, bíráló észrevételek feldolgozása. A beszámolókat általános tapasztalatairól és várospolitikai hasznosításukról dr. Csikós Ferencnek, Szeged megyei városi tanács vb-titkárának tettünk fel kérdéseket.

Mi a lakosság általános véleménye a várospolitikáról; van-e a választóknak rátekintésük a városfejlesztés, a városépítés, a városgazdálkodás főbbjáró kérdéseire?

— A lakosság véleménye a várospolitikai kérdésekről változó. Általában elismerően nyilatkoznak a város fejlődésében elért eredményekről, de az eredmények mellett közvetlen környezetük kisebb-nagyobb gondjait általában minden fórumon felvetik. A város gazdasági és társadalompolitikai kérdéseit ismertető tanácsstagi beszámolókat alkalmával egyes választókerületekben is igen aktív érdeklődést tanúsítottak a részt vevők, amit bizonyít az is, hogy a beszámolókon részt vevő 7020 választópolgár közül 1451-en fel is szólaltak. Néhány választókerületben — az Északi városrészben és a külvárosban — egy-egy beszámoló 20 főt is meghaladó hozzászóló mondott véleményt a város egészét érintő vagy a választókerületben tapasztalt fejlődésről vagy további igényről.

A városfejlesztésről és fenntartásról különböző módon értesül a lakosság, a testületi üléseken tárgyalt témákról, döntésekről rendszeres sajtótájékoztatók jelennek meg.

A tanácskozási központokban a lakosság tömegeit érintő kérdésekről (például kereskedelemfejlesztés és áruellátás, egészségügyi ellátás, a város köztisztasága, az ingatlankezelő vállalat munkája, a városfejlesztés feladatai, a városrendezési terv) nyilvános vitafórumon kap tájékoztatást a lakosság és elmondhatja véleményét, javaslatait. A tanács vezetők munkásokkal tartott beszélgetéseken, a területi párt- és népfrontszervek által szervezett összejöveteleken a városfejlesztés kérdéseiről rendszeres tájékoztatást adnak. A tanácsstagi beszámolókat alkalmával a város egész területét átfogó lényeges várospolitikai kérdéseket ismerheti meg a lakosság. A városépítés és -fejlesztés lehetősége egy-egy tervidőszakra adott, az igények általában előbb járnak minden területen, mint a lehetőségek.

Milyen volt a lakosság politikai aktivitása és a tanácsstagok felkészültsége? A tanácsstagoktól megkapták-e a választópolgárok az érdemi válaszokat? Milyen lesz a javaslatok és kérdések további sorsa?

— A lakosság részvétele a tanácsstagi beszámolókon nőtt. 1978-hoz viszonyítva 17 százalékkal emelkedett a részt vevők száma. Az aktivitás és a közérdekű témák iránti érdeklődés is élénkebb, az egyéni kéréseket felvetők száma nem érte el az ötven főt. A felszólalók közül sokan a város gondjait magáénak érezve vetették fel a megoldásra, illetve intézkedésre váró témákat, általában súlyuknak megfelelően sürgették megvalósítást. Például a város köztisztaságával kapcsolatban 160 észrevételt, javaslatot tettek. E téma csaknem minden választókerületben felmerült. Nemcsak a megvalósításra váró feladatokat tették szóvá, hanem azt is, hogy a város lakossága maga is sokat tehet a város tisztasága és szépítése érdekében, mivel ez mindannyiunk közös ügye. A közlekedés a csúcsidőszakban jelentkező zsúfoltságának csökkentését sürgették; a forgalmas útvonalak balesetveszélyének csökkentésére hívták fel a figyelmet és megelőző intézkedéseket kértek. Az üzlethálózat-fejlesztést, az áruellátás javítását, a boltok nyitvatartásának változtatását javasolták, elsősorban a külváros területén. Az egészségügyről szólva az orvosi rendelők zsúfoltságának csökkentése volt a fő téma. Csaknem 130 esetben az utak, járdák javítását és 82 esetben a csatornák javítását, tisztítását tették szóvá.

A tanácsstagok a beszámoló megtartására általában jól felkészültek, igénybe véve a rendelkezésükre álló tanács anyagokat és a beszámoló megtartásához kiadott összefoglaló vázlatot. A beszámolókat megismerésében a tanács apparátus konkrét segítséget nyújtott, ezen túl a területi párt- és népfrontszervek, a lakóbizottságok segítették a tanácsstagi beszámoló előkészítését, lebonyolítását. A tanácsstagi beszámolókon 1967 közérdekű bejelentést, észrevételt tettek a részt vevők. Ebből 1123 kérdésre a tanácsstagok vagy a meghívott szakemberek közvetlenül választ is adtak. A válaszok egyes választókerületben különbözőképpen alakultak. A tanácsstagok közül többen csak néhány kérdésre adtak

közvetlenül választ. A megválaszolatlan, írásban beérkezett 844 közérdekű bejelentést a témában érintett szervek megkapták, majd azt megvizsgálva közvetlenül választ adtak az állampolgároknak. A tanácsstagi beszámoló követő egy hónapon belül a közérdekű bejelentéseket megvizsgálva az intézkedéseket az érdekelt szervek folyamatba tették. 399 esetben (a bejelentések 47,8 százaléka) az intézkedéseket azonnal megtették, illetve ígéretet tettek a feladat év végéig történő megoldására. Negyvenkilenc (5,8 százalék) bejelentés csak az V. ötéves terv időszaka alatt, 106 (12,7 százalék) bejelentés csak a későbbi időszakban valósulhat meg; 281 bejelentés (33,6 százalék) pedig teljesíthetetlen kérelem volt.

A megvalósítható közérdekű bejelentéseket a középtávú és éves tervekbe beépítjük és a folyamatos megvalósítására törekszünk. A tanácsstagok a felvetett és írásban továbbított közérdekű bejelentésekre az érdekelt szervektől a választ megkapták. Cél szerű lenne a lakóbizottságok közreműködését kérve az ígért megvalósítás figyelemmel kísérése.

Sok a tipikus panasz Szegeden, különösen a külső városrészekben (út, járdák, csatorna, kereskedelmi ellátás stb.). Van-e ezekre perspektivikus megoldási elképzelés?

— Csak részben újonnan felmerült intézkedésre váró témák ezek. Egy részük már évek óta ismétlődik, de a kérések megvalósítása esetenként nem is biztosítható, vagy csak hosszabb távon kerülhet sor a megvalósításra.

A közérdekű bejelentésekre adott válaszokból kitűnik, hogy az egy-egy témában érdekelt szervek keresik a megoldás lehetőségét a pénzügyi fedezet határáig. (Például a gyalogjárda-építés korszerűsítési kérélmek és ezzel együtt felajánlott társadalmi munkát figyelembe véve a gyalogjárda-javítás építési terve évente elkészül. A kohósalakos útstabilizáció csak az éves terv pénzügyi fedezetének lehetőségéig valósítható meg. E munkálatokhoz anyagot kérnek, társadalmi munkát ajánlanak fel, de csak meghatározott ütemben van lehetőség a kért útszakaszok rendezésére. Egyes külterületi utak rendezésének kérélmét már több tanácsstagi beszámoló felvetették.) A Városgondnokság és az építési és közlekedési osztály válasza nem elutasítóak ugyan, de nem is tesznek ígéretet a közeljövőbeni megvalósításra.

A felvetett kérélmek többsége természetesen valósul meg. Így például a gáz- és vízhálózat-fejlesztés, a közvilágítási lámpahely létesítés, útépités, parképítés és természetesen művelődésügyi, egészségügyi, szociális és kereskedelmi létesítmények stb. De helytálló a lakosság észrevétele a tevében nem szereplő feladatokkal kapcsolatban is. A bejelentett kérélmek közül azonban azok valósulnak meg elsősorban, amelyek a tervben szerepelnek, a pénzügyi fedezet és a kivitelezői kapacitás rendelkezésre áll. Ebből következően a bejelentésekre adott válaszok, illetve a megtett vagy tervezett intézkedések nem mindegyike elégíti ki a bejelentőt, de a tanácsstagokat sem.

Van-e a városnak anyagi fedezete a legszükségesebb, legsürgősebb tennivalók megoldására?

— A tanácsstagi beszámolókon felvetett, vagy egyéb módon felmerülő tennivalók megvalósítására az éves költségvetés és fejlesztési alap nyújt pénzügyi fedezetet. A pénzügyi fedezet mellett azonban egy-egy feladat megvalósításának a kapacitáshiány is akadály. A tanács évente 3 millió forintot tartálékol tanácsstagi alapra, melyből az év közben felmerülő kisebb feladatokat lehet megvalósítani.

A lakosság, de a tanácsstagok is több esetben lassúnak ítélik az intézkedést, gyorsabb feladatmegoldást várnak. Megvalósíthatatlan vagy csak több év múlva megvalósítható kérelem is szép számmal felmerült (például új üzlethelyesítés, a város több területén rendezett parkialakítás stb.). Mivel ezek az igények csak hosszabb távon, a következő ötéves tervidőszakokban valósulhatnak meg, így sok a visszatérő kérelem. Ebből következően a városban megvalósított feladatokat természetesen veszi a lakosság, de továbbra is a kielégítetlen igényeket sürgeti.

A legsürgősebb tennivalókat évente megtervezzük, de az igények, kérélmek a pénzügyi lehetőség, a feladatot elvégző, igénybe vehető kapacitás előtt járnak. A megvalósítás időbeni lehetőségét a lakosságnak is nagyobb megértéssel kell fogadni. Örömmel tapasztalható, hogy évről évre nő a felajánlott társadalmi munka értéke, a lakosság városépítő és -szépítő munkában való részvétele. A jövőben is számíthatunk e felajánlásokra, társadalmi munkában való részvételre.